

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyně Mgr. Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: **Mgr. F. Š.**, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky**, sídlem Soudní 1672/1a, Praha 4, týkající se žaloby na ochranu proti nečinnosti žalované, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. května 2021 č. j. 11 A 57/2021 - 9,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobou podanou k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) se žalobce domáhal ochrany proti nečinnosti žalované v řízení o žádosti o poskytnutí informací. Společně se žalobou požádal žalobce o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce, přičemž poukazoval na své zdravotní postižení a ochranu svého ústavně zaručeného práva na informace.

[2] Usnesením označeným v návěti městský soud zamítl žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků i o ustanovení zástupce. Uvedl, že žalobce u městského soudu vede

velké množství sporů týkajících se žádostí o informace, které však nemají vztah k podstatným okolnostem jeho životní sféry, nýbrž jsou vyvolány žalobcovým zájmem o veřejné záležitosti a fungování veřejných institucí. Žalobce má právo takové spory vést, není však důvod, aby náklady na jejich vedení nesl stát. Osvobození od soudních poplatků totiž nemá být institutem umožňujícím osobám s nízkými příjmy vést bezplatně spory podle své libosti.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti usnesení městského soudu kasační stížnost spojenou s návrhem na přikázání věci jinému senátu městského soudu. Namítal, že mu městský soud odepřel přístup k soudu. Odůvodnění napadeného usnesení označil za „vrchol soudní arogance“.

[4] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[6] Podle § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.* Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. pak *navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.*

[7] Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. října 2011 č. j. 7 As 101/2011 - 66, č. 2601/2012 Sb. NSS, osvobození od soudních poplatků lze odepřít s ohledem na zvláštní povahu a množství sporů, které stěžovatel před správními soudy vede. Pokud stěžovatel podává velké množství žalob ve věci svobodného přístupu k informacím, které se netýkají podstatných okolností jeho životní sféry (jeho majetku, životních podmínek a podobně), není důvod, „aby náklady na vedení takových sporů, které je zásadně povinen hradit každý žalobce, za stěžovatele pravidelně nesl stát formou osvobozování od soudních poplatků. Osvobození od soudních poplatků nemá být institutem umožňujícím chudým osobám vést bezplatně spory podle své libosti, nýbrž zajistit, aby v případech, kdy nemají dostatek prostředků, a přitom je na místě, aby soudní spor vedly (neboť jde o věc skutečně se dotýkající jejich životní sféry), jim nedostatek prostředků nebránil v účinné soudní ochraně.“

[8] Městský soud rozhodl zcela v souladu s citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Jak vyplývá z napadeného usnesení, stěžovatel vedl v letech 2017 – 2020 před městským soudem více než 300 sporů týkajících se svobodného přístupu k informacím. V projednávaném případě žádal o informace o činnosti jedné

pokračování

z organizačních jednotek žalované. Nejvyšší správní soud však souhlasí s městským soudem, že tato informace se netýká podstatných okolností stěžovatelovy životní sféry, a proto po něm lze požadovat, aby i s ohledem na velké množství sporů, které s různými povinnými subjekty podle zákona o svobodném přístupu k informacím vede, nesl náklady soudního řízení sám.

[9] K návrhu na přikázání věci jinému senátu městského soudu Nejvyšší správní soud uvádí, že podle § 9 s. ř. s. lze přikázat věc pouze jinému krajskému soudu, nikoli jinému senátu téhož krajského (zde městského) soudu. Stěžovatel navíc tento návrh nijak nezdůvodnil.

IV. Závěr a náklady řízení

[10] Nejvyšší správní soud tedy ze shora uvedených důvodů neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji zamítl podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. Rozhodl tak bez jednání v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s.

[11] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalované v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly, protože se jí náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. srpna 2021

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu